

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De tertio F. hoc est de ferendis æquo animo iis rebus, quæ displicent
amori proprio. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

P. Balchazar Alvarez nota sanctitatis vir, Excelsum & compendiosum omnium nostrarum necessarium remedium esse, diligere Deum, & procurare diligenter, illi placere. Nam sic posse nos illi fidere: aded enim ipse iustos diligit, vt nolit esse sollicitos, aut curam habere de suis commoditatibus, sed vt totam suam curam in eum coniciant, quam ipsemet Dominus illorum gerit: & propterea illis dixit: Querite primum Regnum Dei: & haec omnia adiciuntur vobis. Si quem haberetis amicum aded vobis addidit, vt in vestri gratiam vestret holofero vestros famulos, eisque splendida exhiberet conuiuia, aliquod ne dubium posset vobis superesse, an velle ille tantundem vobis prestare, si indigeretis non ceret. At hoc est, quod dixit Christus Dominus noster: Si Pater vester caelestis lilia agri: aut pulchritudine vestit, vt nec Salomon in omni gloria sua sic fuerit cooperatus; & si auiculae ipse alit in obsequium hominum, an dubitare licebit, idem ipsum praesturum vobis, quando eo indigebitis: o modice fidei homines! ista enim animi vestri defectio infidelium potius est propria, quam Christianorum. Scit enim Pater vester caelestis, quia his omnibus indigetis.

CAPVT QVINTVM.

De Tertio F.

Tertium F. est, ferre aequo animo cuncta quae displicent amori proprio. Quod vt intelligatur, duo explicanda sunt:

Primum, quoniam sunt illa quae displicent amori proprio?

Alterum, Quid sit, ea ferre aequo animo?

Quoad primum, tres sunt veluti classes rerum quae displicent amori proprio, & aequo animo ferendae sunt:

Prima classis est, Rerum nostro corpori immediate molestarum, per quod deinde etiam animam affligunt. Talia sunt, morbi, dolores in aliqua parte corporis, insomnia seu vigiliae, aeris inclementia, in aestu nimio, vel frigore, vel pluuibus, vel niuibus, vel grandine, vel ventis asperis, & molestis, fames, sitis, fatigatio, languor quidam & debilitas corporis, sine morbo & dolore, aut praenuntia aut reliquia morbi: morsus muscarum, culticum, cimicum, pulicum, larratus canum nocturnus, incommoditates variae & defectus carni in tuncidi, in cibo, potu, vestitu, lecto, domicilio, cubiculo, seu cella, medicinis, obsequiis aliorum, quae nobis videntur deberi, & si desint, aegre feruntur. Neglectae visitationes nostri dum aegrotamus: labores assidui sine leuamine, vt nobis videtur, indebitum non suppeditato: inaequalitas in distribuendis vel concedendis rebus & commoditatibus (vt putamus) non minus nobis, imo magis quam aliis, necessarii & debitis: Aliorum mores inurbani, rustici, complexio nostrae complexionis contraria, & nobis displicens: Damna rerum temporalium: Ariditates, tentationes, taedia, scrupuli; rigor Superiorum & asperitas eo-

rum, ac mali mores, quibuscum agimus vel quibus praesumus.

Secunda classis est, illarum rerum quae immediate mentem nostram afficiunt, circa ea quae proprie nos ipsos concernunt, & sunt duplicis generis: Quaedam (vt loquar scholasticè) sunt positivae, quaedam negativae.

Positivae sunt, sinistrae de nobis aliorum iudicia & opiniones, hoc est, tales quales nollet noster amor proprius in aliorum animis residere; De nostris natalibus, patria, de nostro ingenio, iudicio, doctrina, eruditione, prudentia, aptitudine ad docendum, concionandum, gubernandum, conuersandum cum omnibus, etiam Magnatibus & Proceribus, ad audiendas cum fructu animarum confessiones, ad dirigendas bene & vtiliter in Spiritu animas ad nos recurrentes, ad negotia etiam ardua feliciter expedienda. Item iudicia sinistrae de nostra virtute, de nostro spiritu, tanquam malo & extrauagante, aut peregrino, & illusionibus daemones sedato, aut obnoxio, & non imitando, imò fugiendo. Item accusationes nostri iustae & verae, & altae non vere sed temerariae & calumniosae, & apertam malevolentiam signis declaratam praefereutes, praesertim eae, quae subtili & doloso artificio propositae sunt nostris Maioribus, tanquam verissimae, & dignae, quas subsequatur nostri efficax & aspera correctio, emendatio, & punitio. Item priuatae & publicae detractiones, irrisiones, contumeliae, conuicia, susurriones, contemptus exterius declaratus. Item ex his rebus orta nostri infamia, vituperatio a Maioribus & nostris Moderatoribus profecta, & reprehensio tam priuata quam publica, & punitio nostri; praesertim a motio ab officio aliquo specioso facta a nostris Superioribus, in poenam nostrae ineptitudinis ad illud officium & occupationem (vt sunt studia Scholastica) vel grauis alicuius nostri defectus siue veri siue putati. Item mali successus in nostris occupationibus, & officiis, nimirum in concionando, in disputando, in litigando, alloquendo viros primarios, in studendo &c.

Negativae res, quae nostram mentem affligunt, & amori nostro proprio displicent, sunt haec, & his similes: si non mittamur ad loca celebria, ad domicilia commoda, ad cubicula quae optamus, si non applicemur ad studia quae placeant, ad scholas quas desideramus, si non mittamur concionaturi ad Cathedras celebres: si ad gradus litterarios non promoueamur: si gubernandis aliis non praeficiamur: si denegentur nobis officia speciosa, & gradus in nostro Ordine vel statu, ceteris praestantiores, vt sunt Professio & huic similia: si declinent nostram conuersationem alij: si a nostris Maioribus non adhibeamur ad danda consilia: si dum transimus, aut aliquid accedimus, non exhibeantur nobis signa illius honoris ac

T reue-

reuerentiæ, quæ sunt nostro amori proprio iucunda. & quæ putamus nobis deberi. Si ad nostras literas nobis non respondeatur, vel in toto vel in aliquâ parte literarum, quæ videbantur mereri responſionem.

Tertia Classis, rerû nostro amori proprio displicentiû est, si omnia supradicta, vel eorum aliqua, intellexerimus affecisse molestiâ eos, vel eis accidisse, qui nobis sunt chari, & quos cupimus viuere sine vllâ molestiâ & afflictione animi & corporis: vti sunt nostri amici, cõsanguinei, subditi, Superiores, & alij boni socij. Ideo S. Chryf. inter ingentes animi angores, quibus Moysen cruciatû fuisse fusè describit, numerat etiã magnas clâdes & calamitates populi sibi cõcrediti à Deo, quibus iustè ob eoru scelera aenebântur.

Aliter, sed benè, sanctus ille vitæ spiritualis Magister Noster P. Balth. Aluar. hanc rē in quadam Exhortatione domesticâ nostris explicauit, audiente eam P. Ludouico de Ponte, qui in eius vitâ id refert. Dicebat, quinque fontes esse magnorû meritorum pro iis, qui benè eisdem vti possent cum patientiâ & conformitate cum Diuinâ voluntate.

Primus ferre temporis iniurias, cum scilicet ingentia sunt frigora, aut aestus, humiditates aut siccitates, & horrenda alia tempestates, tonitrua, venti, terra motus & similes: ita vti in his omnibus gaudeamus, propterea quod Deus ita velit.

Secundus fons est ferre molestias & incommoditates corporis. vnde cunq; ille proueniant, siue ab humorum superfluitate, quales sunt morbi, dolores, melancholias, tristitia, radia, & similes: siue ab iis necessitatibus, quibus omnes subiaceamus: quales sunt, fames, sitis, somnus, defatigatio, & lassitudo, aut paupertas ac defectus rerû necessariarum in cibo, vestitu, habitatione & lecto: aut ab aëre creaturis, quæ mille modis vexant: siquidem etiam cynipbes, pulices & similia animalcula nos persequuntur. Et in his omnibus seruandus est patientia, aspicienda ea tanquam à prouidentia Diuinâ nobis missa, siue in penam peccatorum, siue ad exercitium virtutum, siue ob alios fines nobis ignotos.

Tertius fons est ferre aliorum mores, nostris aut contrarios, aut longè ab eis distantes: cum cogamur agere cû alijs valdè cholericis, aut phlegmaticis, vltuosus, tardis, aut prauas habentibus propensiones, & cõplexiones, quæ valdè vexant & affligunt habentem contrarias: in quo genere multum habent quod tolerent Domini à famulis, & e contra famuli à Dominis; & ipsi Religiosi, & quicunq; in aliquâ cõmunitate degunt, vbi varj, valdeq; repugnâtes esse solent mores ac propensiones: ita Deo permittente ad exercitium Electorum. Et ita P. Balthasar nobis dicebat, non esse virtutem perfectam, nisi cum proximis in huiusmodi occasionibus probetur.

Quartus fons est ferre ignominias, contemptus, ac detrimenta, quæ nobis eueniunt ex eo quod alij, qui nos contingunt & aliquâ ratione ad nos pertinent, similia patientur: cum sit certam infamiam alicuius sanguine nobis valdè coniuncti, aut etiam magni amici, redundare in infamiam reliquorum eiusdem cõsanguinitatû: Et in Religionibus hoc est magis frequens: nam vnus

Religiosi delictum & infamia in causa est, cur reliquæ eadem noentur: quia vulgus ignarum reliquos iudicat esse illi similes: cuius infamiam culpamq; noentur. Quod igitur innocentes huiusmodi infamias ac dedecora patienter ferant, fons est magnorum meritorum: & P. Balthasar dicebat, hunc esse verè culpa bolum absque vilo offe: ed quod à propriâ culpa sit liber & expeditus.

Quintus fons erat ferre afflictiones spiritus in rebus Diuini obsequij, quæ magnam adferunt penam, nec possunt sæpè remedium à nobis habere: quales sunt, spiritus ariditates, distractiones, obscuritates, animi deiectiones, scrupuli, & varia alia tentationum genera, ac demonum persecutionum, cum horrendis imaginibus & figuris, quæ valdè animam cruciant. Sed omnes signatæ, ac limitatæ, veniunt à Dei prouidentia, pro cuius voluntate sunt tolerandas, quamdiu non possumus illas amouere. Et ad hunc fontem reducitur, quod bono animo ferantur probationes, quas faciunt Confessarij, alijq; Dei Ministri, & Prælati ad examinandam aut perficiendam eorum virtutem, qui ab ipsis diriguntur, & gubernantur.

Quoad secundum, Quid sit ferre æquo animo ea quæ displicent amori proprio: Respondeo, tres esse modos ferendi æquo animo ea quæ displicent amori proprio; quos Seneca ait esse, ferre Fortiter, honestè, animosè. Sed clariss S. Bernardus exprimit: Patienter, libenter, ardentè. Abbas Abraham apud Cassianum, patienter, grater, iucundissime. Et, vt Deus Pater S. Cathar. Senenti dixit, Viriliter omnia portare, non solummodo patienter: imò libenter, & alacriter, ac existimando ad quandam gloriam, aduersa quacunq; pro nomine meo pati, non quippe suo sed modo meo, cum vnâ consolatione & tantâ mentis quiete & tranquillitate, quam nulla lingua corruptibilis exprimere sufficit. Vel, vt alibi dixit ei dem: patienter, libenter, & cum summo gaudio, vili-

pendendo omnem recreationem, vnde cunq; sibi pronire possit: anxie desiderans habere conformitatē cum vniuerso filio meo Iesu Christo Crucifixo. Ponderat S. Chryfost. orat. i. Silla Pauli verba 2. ad Cor. 12. 19. Placeo mihi in infirmitatibus meis: Non dixit: Volo tantum, sed placet. Qui patienter tolerat aduersa, vult illa, qui etiam libenter tolerat, placent ei. Sed altior gradus est, etiã gaudere tempore aduerſitatum. Dominus calorum, inquit idē S. Chryf. iusit non solum non dolere vel frangi animo, vel decidere in afflictionibus, sed gaudere & exultare, quando nomen nostrum tanquam malum eiciunt. Sic enim agunt, (inquit idem, laudans S. Ignatium Martyrem, qui cum gaudio subit martyriû) Sic, in quâ, agunt qui amant, cum pro iis quos amant, aliquid patiuntur: nam cum gaudio id faciunt, tuncq; sibi videntur optatis perſui, cum ea quæ perferunt, sunt quàm grauisima. Hoc etiam Dei iudicium est. Nam quemadmodum Dominus dixit B. Angela de Fulginio: Filij mei, qui comedunt ex gratiâ speciali in vnâ scutellâ mecum, & bibunt mecum in vnâ cupâ, per imitationem meæ Crucis & tribulationum, tribulantur quando non affliguntur, & tunc magis delectantur & sentiunt de Deo, quam si magis sentiunt

l. 3. de
prouid.

c. 10. p. 2. E.
111.

144.
S. de triplic.
gen. bon.

de pacific.
cap. 6.

152.

ep. 9. anti.
edit.

S. i. de f.
And. & S.
de tri. gen.

bon.
Coll. 24.
c. 23. 24.

Dial. c.
89.

Dial. c.
96.

153.

ep. 4. ad
Episco.
incarcet.

155.

157.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

165.

166.

167.

114. tribulationes. Qui tales sunt, altioris sunt ordinis
 & status, & supra naturam, iudicio S. Bernardi.
 Numquid non supra naturam Beatus Andreas Aposto-
 lus transierat, qui dicebat: o bona crux, diu desiderata,
 & iam concupiscenti animo preparata, securus &
 gaudens venio ad te. Altera hominis est ista vox, &
 quidem bonis natura ad bona gratia surrexerat, ut
 non solum gloriaretur in spe, sed & in tribulationibus.
 Non modo enim patienter, sed & libenter, verum &
 ardentem ad tormenta, sicut ad ornamenta; ad penas si-
 cut ad delicias, properat.

Primus modus, inquit B. Laurentius Iustinia-
 nus, Tironum est & incipientium, qui in via
 purgatiua peccata defendendo versantur; & in hoc
 situs est, ne dum aliquid molesti accidit, offen-
 dant Deum vel proximum aliqua impatientia,
 vel alio inordinato affectu, aut verbo, aut facto,
 signo, sed patienter, et si penaliter, ferant.

Secundus modus, est Proficientium, inquit idem
 Sanctus eodem in loco, ut aduersa & displicentia
 proprio amori, dum eos inuadunt, libenter
 acceptent, illo sensu quo dicebat Dauid: Bonum
 mihi, Domine, quia humiliasti me.

Tertius modus est Perfectionem vitam spiritua-
 lis assequentium. Omnia aduersa ferre cum gau-
 dio & exultatione, seu, ut ibidem loquitur B.
 Laurentius Iustinianus, gaudenter, vel ut alibi ait;
 cum gaudio & mentis exultatione, & gratiarum actio-
 ne, & imperturbabiliter; eo modo quo Apostoli fe-
 rebant persecutiones ob Christi fidem illatas,
 ut scriptum est in eorum Actis: Ibant gaudentes a
 conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt, pro no-
 mine Iesu contumeliam pati, quomodo etiam Paulus
 gaudebat: Gaudeo in passionibus pro vobis. Et Petrus
 ad tale gaudium excitans alios scripsit: Com-
 municantes Christi passionibus gaudete. Quandoqui-
 dem, ut scribit S. Chrysostr. istud quoque amplissimi
 premij instar est, pro veritate incommodo affici. Hoc ip-
 sum per se (non tantum regnum caelorum) am-
 plissimus honor, & corona, & premium est, voluptatisque
 perpetua materia. Ac propterea Christus etiam eos gau-
 dere & exultare iubet: qui cum ea, quae adhiberi potest,
 patientia, hoc certamine funguntur. Gaudeo, inquit, &
 exultate, cum dixerint omne malum aduersum vos, men-
 tionem propter me: quoniam merces vestra copiosa est in
 caelis.

116. Porro loquendo in genere de modis ferendi
 aequo animo ea quae displicent amori proprio,
 existimo quatuor requiri: Quaedam erga perso-
 nas, a quibus pronentunt ea quae nostro amori
 proprio displicent; alia erga res displicentes, alia
 erga Deum eas immittentem vel permittentem;
 denique erga nos, qui aliquid patimur displi-
 cens nostro amori proprio.

117. Erga Personas quae nobis sunt causa vel
 occasio percipiendi aliquid molesti, amori pro-
 prio displicens, Tria seruanda sunt praecipue,
 omittis aliis punctis subtilioribus, quae fuse ex-
 plicauimus in Opusculo de modis ferendae Crucis
 Christi, & infra adferam cap. 7.

Primò, conseruandus est animus liber ab om-
 ni affectu inordinato erga tales personas, &
 corpus ab omni verbo, actu, & signo prodente
 affectum inordinatum vel irae, vel odij, vel vin-
 dictae &c. quin potius retinendum est cor intra
 limites mansuetudinis. Si habitas cum proximo, in-
 quit Abbas Agathon, esto sicut columna lapidea, quae
 si iniuriatur, non irascitur. Ingens enim animus, inquit
 Seneca, & verus estimator sui, non vindicat iniuriam,
 quia non sentit ut tela à duro resiliunt cum dolore ca-
 dentis; ita nulla magnum animi iniuria ad sensum sui
 adducit, fragilior eo quod perit. Quamò pulchrius, velut
 nulli penetrabilem telo, omnes iniurias contumeliasque
 respicere: Vltio doloris confessio est. Non est magnus ani-
 mus, quem eneruat iniuria. Aut potentior te, aut imbeci-
 llior levis: si imbecillior, parce illi: si potentior, tibi. At
 quomodo leuis, inquit, ferre poterò? Ait S. Chrysostr.
 Atqui Christus aliquid, & hoc amplius praecepit: Non
 enim tantummodo leuis aequo animo ferre mandauit,
 verum & aliquid ladenti supererogare, per promptitu-
 dinemque patiendi, malefacientis superare libidinem. Nō
 enim dicit: Volenti tecum contendere iudicio, & tunicam
 tollere, dimitte tunicam, sed insuper & pallium trade:
 vincis enim, ait, malè patiendo, non malefaciendo. Hac
 est namque praclara nobilisque victoria. Huc spectat
 monitum Thomae de Kempis: Ne dicas, nō valeo haec
 ab homine tali pati: nec huiusmodi patienda sunt, gra-
 ue enim intulit damnum, & improprium mihi, quod
 nunquam cogitaueram: sed ab alio libenter patiar, &
 sicut patienda video. Inspiciens est talis cogitatio, quae
 virtutem patientiae non considerat, nec à quo coronanda
 est, sed magis personas, & offensas sibi illatas perpendit.

Secundò, diligendae sunt sincero metis affectu
 illae personae, quae fuerunt causa, vel occasio ali-
 cuius rei displicentis tuo amori proprio, siue ille
 sint amici, siue inimici. Nam & inimicos iubet
 Christus Dominus diligere Matth. 5. 44. quomodo
 magis eos, qui non sunt inimici, & sunt causa vel
 occasio rerum nobis molestiarum: Hac sit perfecta
 & propria bonitas nostra, nō communis, inquit Tertull.
 amicos enim diligere, omnium est, inimicos autem, so-
 lorum Christianorum. Gloriosum est hoc genus
 vindictae. Quia, ut scribit S. Paulin. Sic iniuria
 reddere, humana vltio est; at inimicum diligere, vindi-
 ctæ celestis est.

Quocirca meritò id commendans ait S. Chry-
 sostr. Diligere inimicos, beneficis prosequi, & quid dico
 prosequi beneficiorum, nempè pro illis. Dominumque
 deprecari, & de habenda eorum ratione supplicare,
 hoc nobis omnibus maxime in illa tremenda proderit
 die, nostrorumque peccatorum maxima erit consumptio,
 si nos in inimicos nostros ita disponamus. Et ibidem:
 Et si praecipuum (diligendi inimicos, benefacien-
 di eis, & orandi pro illis) est valde magnum, ta-
 men si premium propositum cogitaueris, nihil omni-
 no videbitur. Quod autem illud est? Si hoc feceris,
 qualiter in summum verticem hanc volentem obire
 virtutem, eduxit? Quamquam omnes illi, qui
 tibi sunt causa vel occasio alicuius molestiae,
 non

1.2. Reu.
cap. 16.

non sunt inimici, etsi videantur esse, sed amici, quia valde profunt. Dilige omnes, dixit Christus Dominus S. Brigittæ, qui te odisse videntur, & tibi detrabere; quia ipsi maiorem occasionem dant tibi ad coronam. Magna utilitas ex toleratis æquo animo rebus displicentibus amori proprio, coronæ aternæ affectio, maioris omnibus omnium Imperatorum & Regum coronis. Quod

161.

S. Augustinus ponderans ait: Si te aliquis homo diues in hoc seculo, vellet adoptiuum filium facere, quomodo seruire? quas ei dignitates impenderes, & seruorum, eiusq; seruitia durissima, & aliquando etiam turpissima sustineres conuicia, ut ad caducam & fragilem eius hereditatem peruenires. Quod ergo ille sustineret propter substantiam terrenam, tu sustine propter vitam aternam. Nam, ut ait Apostolus, Momentaneum & leue tribulationis nostræ, aeternum gloria pondus operatur in nobis. Gutturatim pœna bibitur, inquit S. Bernardus, liquando sumitur, per minutias transit: at in remunerationem torrens voluptatis & fluxu impetus flumen gloriae, & flumen pacis. Flumen planè est, sed quod affluit, non quod fluit vel effluit. Flumen vocatur, non quod transeat, vel pertranseat, sed quod abundet. Aeternum, inquit, gloria pondus.

1. Cor. 6.

S. de fal.
lac. praf.
vita.

Non enim vobis gloriosa vestis, non gloriosa domus, sed ipsa gloria promittitur. Si quid verò illorum aut similitum aliquando dicitur, figura est. Nam in veritate iustorum expectatio, non aliquid latum, sed ipsa letitia est &c. Nobis non fauum mellis, sed purissimum & liquidissimum mel reposuit Deus; ipsam planè letitiam, vitam gloriam, pacem, voluptatem, amantiam, felicitatem, iucunditatem, & exultationem thesauri: ait nobis Dominus Deus noster. Et hæc omnia vnum. Et hoc vnum, & id ipsum, non nisi ipse dicitur Apostolo: Quoniam Deus erit omnia in omnibus &c. Vestri dies non minus utique quam capilli numerati sunt; & sicut pilus de corpore. sic & momentum de tempore non peribit. Quamquam sæpe, etiam in hac vitâ, Deus innocentes iniqua passos coronat. Sic castum Ioseph, iniquam calumniam, ac carcerem passum euexit. Incorruptus ille oculus, inquit S. Ildoratus Pelusior, pudicitia legislator, & arbiter, ad regni thronum ipsum euexit. Quocirca nos quoque nec calumniam, nec obreccationem, nec aliud quicquam eorum, que graua & acerba esse videntur, graue esse existimemus: verum peccatū solū. Atque ita omnino, aut in hac aut in alterâ vitâ, pretiosissimas coronas consequemur.

1. Cor. 2.

1.2. epist.
26.

Tertio, amor iste externus demonstrandus est beneficiis. Beneficite his qui oderunt vos, inquit Christus Dominus, quanto magis, si non oderunt nos ij, qui sunt causa vel occasio rerum nostro amori proprio displicentium? Hoc exequabatur Senex laudatus in Vitâ PP. præter tot alios Sanctos. cui si quispiam detraxisset, & ille festinabat, (si vicinus ei erat) per se ipsum benè remunerari; quod si longius manebat, transmittere ei munera. Inter beneficia verò, quibus affici debent à nobis ij, à quibus aliquid patimur, vel passi sumus, non postremum est, benè deus loqui, datâ occasione. Cum ad te adiens quispiam, inquit S. Chryso-

162.

Marth. 5.

44.

Ruff. 1. 3.
num. 29.

stomus, tibi dixerit: Quidam te iniuriâ affecit, neque finem facit de te apud quosuis obloquendi; tum demum laudato obloquentem apud eos, qui tibi recitant, que ex illo audierunt. Et alio in loco declarat, quâti momenti sit hoc beneficium aduersario præstitum: Philosophici viri est, iniuriarum non remissici, nec vlcisci: at benè loqui de iis qui nos insectantur, est Angelis, & signum multis erga Christum amoris. Et pro beneficio, inquit alibi, habendum, quod occasio tibi præbetur dum inimico benefacis; ut aperiantur tibi ianue fiducia veniendi ad Deum, & redimendi peccata tua. Reuerenti enim, ait S. Basilius, Tribulationes edulia quadam sunt, & gymnico certamini mirè conducentia, & ad Patris gloriam suam agonisten promouentia: si modo legitime ad omnium tolerantiam se accommodauerit. Puta, si quando incesimur maledictis, nos contra benedicimus conuiciatori: cum blasphemantem obsecramus, atrox laboribus oppressi, gratias agimus, in afflictione positi exultamus, quasi gloria effecti.

163.
h. 12. in
ep. Rom.
in moral.
164.
h. 22. in
ep. Rom.
hom. 4. in
Gen.
in Pf. 33.
col. a.

Porro erga res nobis displicentes, sic animo constitutos nos esse oportet, si æquo eas animo ferre volumus: Antè omnia seruandum est, præsertim tironibus in viâ Dei, præclarum monitum S. Ambrosij: Hoc diligentia est, ut quis ita se comparet, ut vigore mentis prouideat que futura sunt, & tanquam ante oculos locet, quid possit accidere, & quid agere debeat: Si ita acciderit, definire: interdum duo & tria simul voluat animo, que conuiciat, aut singula, aut conuicta accidere posse, & aut singulis, aut conuictis, disponat actus, quos intelligat profuturos. Fortis est viri non disimulare cum aliquid imminet, sed prætereundere. & tanquam explorare de speculâ quadam mentis, & obuiare cogitatione prouidâ rebus futuris, ne forte dicat postea: Idèd in ista incidi, quia non arbitrabar posse euenire. Denique nisi explorentur aduersa, citò occupant. Ut in bello improuisus hostis, vix sustinetur. Si & imparator inueniat, facile opprimis: ita animum mala inexplorata plus frangunt. Causam huius rei dat S. Basilius, quia rerum insperatarum repentina calamitates, hominum cogitationibus perturbaciones adferre solent, perturbatam autem mentem, etiam leuis aduersitas debellat.

Verum res displicentes amori proprio, Primò non sunt habendæ pro iniuriâ, etsi iudicio seculi videantur esse iniuriæ: quia quotidiana peccata, etiam sola venialia, contra Deum, & proximum, merentur multò maiores molestias & calamitates, quàm sint eæ, que in hac vitâ nos affligunt. Nam, ut dixit Deus Pater S. Catharinæ Senensi, Omnes pœne, quas anima sustinet vel sustinere potest in presenti seculo, nullo modo condigna sunt, ad culpam, etiam minimam, puniendam. Quoniam offensa que mihi sit, qui sum Bonum infinitum, procul dubio satisfactionem exigit infinitam. Nunquã autem in hac vitâ patiemur infinitas molestias: quocirca illæ omnes finitæ, quas solus quis pati posset, pro vnâ solâ culpâ minima veniali, iudicio Dei, sunt leuioribus & minoribus, quàm vnâ sola culpa venialis. Quanto autè magis pro tot venialibus, etsi nullū vnquã admisissemus peccatum

tum mortale? Ideo eidem Deus alia vice dixit: Metimini diligenter iniurias quas irrogatis mihi, & vestro proximo. cum illis qua sum vobis, & inuenietis in comparatione mearum iniuriarum, quod vestra iniuria facta vobis, velut nihil apparebunt. Immo non erunt iniuria vestra, quia in poenam peccatorum nostrorum, qua sunt Dei iniuria, maiora debentur. Merito ergo dixit S. Chryostomus: Invidus & calumniosus iniuriam non patimur, sed illi qui faciunt. Et, vt ait S. Ephraem, Qui verè cupit esse homo Christi, paupertatem diuitias cum gaudio existimare debet, asperitatem victus, delicias, improprium, honorem; & contumelias, gloriam ducere. hac enim vera Seruorum Dei gloria est.

Secundo, omnia quae nobis displicent, in quantum displicent, & sunt molesta nostro amori proprio, habenda sunt pro beneficio, si a quo animo tolerantur, quia, vt ait S. Apostolus, Quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostrae supra modum in sublimitate aeternum gloriae pondus operatur in nobis. Ideo S. Chryostomus appellat eos, qui nos insectantur, praemiorum nobis procuratores: nimirum caelestium & aeternorum imò & maximorum in hac vita; dum nobis praebent materiam meritorem, per quae efficiuntur magis ac magis, Diuinae, vt ait S. Petrus, consortes naturae, crescentes in amicitia cum Deo, & in iure ad hereditatem vitae aeternae. Hoc autem summum beneficium est: proinde qui sunt causa vel occasio horum beneficiorum, sunt nostri insignes benefactores. Magna est ista nostra felicitas, cum ex necessitate possimus lumere materiam virtutis & meritorem. Vt enim scriptum S. Hieronymus Pelusiora: Qui sanã mente sunt, quae omnino per se sibi necesse est, vt ea Dei causa persequantur, animi inducere debent. Hoc enim si acceperit, labores praemii superabit. Alioquin, vt idem ibidem promiserat, Si Dei causa quidpiam perpeti recusent, id tamen alio modo perpeti necesse habebunt.

Quocirca meritò tribulationes appellabat P. Balthasar Aluarez grandem auream e caelo cadentem, quae quamuis in vitæ nostrae vinea destruat aliquot vvas vel borros nostrae famae & bonae opinionis apud alios, & promotiones nostri ad res speciosas, tamen multò pretiosius est ipsum autem quam vvas botri. Si grandines illae (dicebat hic S. Pater, multis temerariis iudiciis, & quidem doctorum & bonorum virorum grauissimè exagitatus) Si, inquit, grandines illae essent aures, quantam conciperet consolationem Dominus vineae: multò siquidem maius est lucrum illi, quam damnum ex vinea à tali grandine destructa. Aurei sunt lapides valde pretiosissimi, quibus impetimus, & veluti lapidamur, vehementer locupletant eos qui sciunt esse patientes: hoc est, qui aequo animo ferunt omnia ea, quae illis displicent, praefertim, dum aliqua patiuntur contraria suo honori & appetitui infito gloriae. Non laudet ille, inquit S. Chryostomus, nihil enim profuerit, & si vituperauerit, nihil nocebit. In Deo autem hac vtraque

habent aliquid lucri vel iacturae: at apud homines omnia vana. Et in hoc aequamur Deo, quod ab hominibus ille gloria non indigeat, ait enim, Gloriam ab hominibus non capio. Parumne igitur hoc: cum nolis gloriam contemnere, dic, Deo par sis, si contempsero; & statim contemnes.

Tertio, non fugienda nec declinanda ea, quae nobis displicent antequam ingruant; & postquam nos inuaserunt, non sunt repellenda, nec minuenda, siue exultationibus, siue prelatione patrociniorem alienorum, siue aliis modis. Si enim, vt dictum est, magna beneficia sunt nostra, sicut beneficia non fugimus, nec inminuta cupimus, sed magis aucta, ita & res aduersas potius augetis, quam minui vel auferti a nobis ex animo optemus. Recordare, dixit Christus Dominus B. Baptistae Veranae, Magis me tibi ostendisse signum amoris dum te afflixeris, quam dum te tenerem arctissime in dulcissimis brachiis meis. Magnum beneficium est non peccare, maius posse benefacere, maximum & in superlatiuo gradu patimur.

Hinc Dominus promisit B. Mariae Magdalenae de Pazzis etiam domicilium religiosum specialem suae praesentiae fauorem, si in eo religiosi amarent res displicentes amori proprio. Si, inquit, placebit eis ambulare super aquas tribulationum, & calcare spinas tentationum, meus dulcis Sponsus libenter ambulabit, discurret & lustrabit ambulando per sacra habitacula Religiosorum: quemadmodum facit dilectus sponsus in sua maxime amata camera.

Quocirca S. Chryost. agnoscens magnitudinem beneficiorum inclusorum in rebus amori proprio displicentibus, miris laudibus celebrat eas, & patientiam quae ex tolerantur. Quando Deus dat alicui, inquit ille, vt mortuos suscipiat, minus dat quam cum dat donum patienti. Pro miraculis enim debitor sum Deo, at pro patientia debitorem habeo Christum. O rem admirandam! & donat mihi, & super hoc debet ipse mihi. Et B. Laurentius Iustinianus ait: Signis & miraculis maiorem esse patientiam non dubitemus. Ista enim, inquit idem alibi, minime efficiunt hominem sanctum, nec Deo carum, & electis ac reprobis esse possunt communia. Et B. Baptista Verana idem allerebat infra n. 227.

Sicut ergo ij quibus Deus concedit miracula patranda gratiam, solent hoc beneficio valde excitari ad studia virtutum eximia; praesertim ad humilitatem, vt ait idem B. Iustinianus, ita & per aduersitates (cum maiora beneficia sint) ad haec ipsa inflammari debent, & esurire ac sitire iustitiam: quam qui esurit & sitit, inquit S. Bern. contra qualibet aduersa sortis & insuperabilis & imperterritus existit. Vnde Salomò ait. Iustus vt leo confidit, & absque terrore erit. Item: Non contristabitur iustus; quicquid ei acciderit. Hoc Spiritu erant praedicti omnes, de quibus loquitur Apostolus: Sancti ludibria & verbera experti, insuper & vincula, & carceres; lapidati sunt, tentati sunt, in occasione gladij mortui sunt. Circueuerunt in melioris, in pellibus caprinis, egenes, angustiati, afflicti, quibus dignus

10aa. 8.

170.

4 p. Chr. S. Franc. to. 1. 7. cap. 24.

171. c. 12. 8. vit. Rom.

172. in c. 1. ep. Phillip.

de patient. cap. 2. Fal amor. c. 5. col. 2.

4 p. Chr. S. Franc. c. 1. l. 7. c. 26. Fal amor. c. 5. col. 8.

S. de don. Spi. S. c. 4.

Prou. 28. Prou. 12.

Hebr. 11.

non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus, & in speluncis, & in caavernis terra. Hec & Apostolus ait: Quis nos separabit à charitate Christi? tribulationes &c. Iste spiritus omnem alienam malitiam sustinet, & aduersus hostiles insidias instruit & munit. Vnde Sponsus in Sponse preconio ait: Pulchra es amica mea, suavis & decora, sicut Hierusalem, terribilis ut castrorum acies ordinata. Merito ergo dixit S. Catharina Senensis Deum orans: Quomodo maiorem gratiam possum habere, quam ut vitam ducam semper in paupis, & ipsam terminem cum martyrio propter te? Et or. 19. petit à Deo: Concede, quaso, continuam famem, patiendi pro te penurias & tormenta.

173. Erga Deum verò, dum nos exagitant ea quae nostro amori proprio displicent, tria praestanda sunt: Primum, gratiae sunt ei agenda pro huiusmodi rebus, tanquam pro beneficiis insignibus. Christianorum propria virtus est, inquit S. Hieronymus, etiam in his quae aduersa putantur, gratias agere Creatori. iuxta apostolum, haec virtus est maxima, ut in ipsis periculis atque miseriis, gratia Deo referantur, & semper dicamus: Benedictus Deus: minora me scio sustinere quam mereor, haec ad mea peccata parua sunt, nihil mihi dignum redditur. Hic animus Christianus est: hic crucem suam tollens, sequitur Saluatorem, quem nec orbitas, nec damna debilitant: quem, ut ait Flaccus, si fractus illabatur orbis, impavidum ferunt ruinae. Sic fecit S. Iob, qui tam multa passus & à demone, & ab hominibus, & ab elementis, Deo egit gratias, corde hilari dicens: Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum. Sic & Sancti illi tres pueri in fornacem Babylonicam iniecti, quasi vno ore laudabant, & glorificabant, & benedicebant Deum; & alias quoque creaturas, etiam ratione carentes ex ingenti gratitudinis affectu inuitabant ad laudandum & benedicendum Deum. Nihil est animà illà sanctius, inquit S. Chryllostomus, quae in malis Deo agit gratias. Reuera illa nihil distat ab animà Martyris: similiter & ipsa & ille coronatur. Ideo merito S. Basilii ob tantum honorem, quo afficitur is qui aduersis exagitur, monet, eum debere vberiores tunc gratias agere Deo: ut qui plane nouerit, quia quem diligit, erudit & castigat, flagellat autem omnem filium quem recipit. Nil minus Christianum decet, quam ut rebus suis prosperè cadentibus, benedicat Deo: contra, tristiore quapiam calamitate afflatus, laudes reticeat Dei. Non est malum in Ciuitate, quod non fecerit Dominus, ait Agios Prophetas. Bona & mala, paupertas & honestas, à Deo sunt, inquit Ecclesiasticus. Ideo ob Dei reuerentiam & amorem, aduersitates ab eo immisae vel permisae, in quantum nobis (ut suo loco dicetur) ad multa profunt, cum gratiarum actione suscipiendae sunt. Omnis enim rei inspectio, auctore cognito, planior: ut scribit Tertullianus. Diabolus, inquit idem ibidem, nullam potuit incutere tentationem Iob, nisi à Deo accepisset potestatem: Sic & in Apostolos succulacem tentationis postulauit, non ha-

bens eam, nisi ex permisso. Nec in porcorum gregem diaboli legio habuit potestatem, nisi eam de Deo impetrasset; tantum abest, ut in Dei oues habeat. Possum dicere, porcorum quoque setas tunc numeratas apud Deum fuisse, nedum capillos Sanctorum.

Secundo, desiderandae & petendae sunt à Deo maiores afflictiones: siquidem sunt beneficia Dei, quae quò maiora conferuntur in nos, feliciores euadimus. Hanc ob causam cum S. Francisco Xaverio diuinitus reuelatum fuisset, eum multis tribulationibus exagitatum iri: ardentè exclamauit, plures & maiores petens, & in has voces prorumpens: Plus Domine, plus. Diderat hoc ab afflictio totà vità Rege Davide, qui ut ponderat Abbas Theodorus apud Cassianum, petebat à Deo: Proba me Domine, & tenta me; virenes meos & cor meum. Hieremias quoque huius tentationis utilitatem intelligens; Corripit, inquit, nos Domine. Sic & S. Iob petebat à Deo: Quis det, ut veniat petitio mea, & quod expecto tribuat mihi Deus: & qui cepit, ipse me conterat, soluat manum suam, ut succida me. Et haec mihi sit consolatio, ut affligens me dolore, non parcat. Et ita B. Laurentius Iulianianus instruens Deo seruire cupientem, magnoperè ei commendat, desiderium & zelum patiendi. Hoc namque desiderium, tanquam firmissimum adamas in spiritalis structurae adificij fundamento locandum est. Tale etenim habentes desiderium, homines seculi negotiis deditos; pro adipiscendis dignitatibus, pro acquirendis diuitiis, pro sectandis voluptatibus, videmus die noctuque sub sacris laborum desiderare, pericula contemnerè, corporis quietem nihil pendere, pacem mentis amittere, ipsamque mortem, vltimum terribilium, non formidare. Si tantum potest hic amor in coratibus peccatorum, quantum valebit in cordibus iustorum, qui pro colorum gloria, pro Paradisi gaudiis, pro perenni felicitate decerare noscuntur: &c. Quis huius sancti desiderij valet profectus explicare? Animo quippe vires subministrat, & penam exhibet leuiorem, perseverantiam praebeat, sanctitatem adducit, coequat Martyribus, & caelesti patrià dignum suum efficit possessorem &c.

Hoc patiendi desiderium is prorsus congruit, qui virtutum zelo accensi sunt. Ideo merito idem Sanctus alio in loco dicit: Impudica mentis ac frigida experimentum est, nolle pati, reprobo verò murmurare de verbero. Quid verò deformius, quam aduersus corrigentem & amantem irasci Patrem? Hoc etenim exhortando Sapiens prohibet dicens: Disciplinam Domini, fili mi, ne abicias. Quem enim diligit Dominus corripit, & quasi Pater in filio complacet sibi. Filiorum itaque est cum exultatione, amicorum cum patientià alienorum verò inuitè, & cum murmuro, Domini percussonem tolerare.

Quod si nondum pertenuisti ad hunc patientiae gradum, ut maiores aduersitates expectas, quin potius sentis difficultatem in quavis, & metuis ne succumbas, tunc pete à Deo auxiliù, quo fretas eas patienter toleres, & piis cogitationibus necessitatem ac utilitatem tribulationum

173.

Lucena
in vita.

Coll. 6. c.

11.

PL. 2. 5. a.

Ierem. 10.

24.

Iob. 10.

24.

177.

4. p. C.

S. Fran.

tom. 2.

17. c. 2.

disc. &

perf. mon.

cou. c. 4.

177.

4. p. C.

S. Fran.

tom. 2.

17. c. 2.

disc. &

perf. mon.

cou. c. 4.

177.

4. p. C.

S. Fran.

tom. 2.

17. c. 2.

disc. &

perf. mon.

cou. c. 4.

177.

4. p. C.

S. Fran.

tom. 2.

17. c. 2.

disc. &

perf. mon.

cou. c. 4.

177.

4. p. C.

S. Fran.

tom. 2.

17. c. 2.

disc. &

perf. mon.

cou. c. 4.

num representatibus te corroborare. Hæc enim duo, pro tali statu mentis media proposuit S. Chryostomus in fine libri tertij de providentiâ. Quibus autem cogitationibus te possis corroborare tempore aduersitatum, imò & earum desiderium in te excitare, vide infra totum Caput Sextum, in quo multa bona explicauit, ex toleratis patienter aduersitatibus proueni-

176. Tertio, Orandus est ex toto corde Deus, pro
Math. 5. iis, qui vel authores vel cooperatores fuerunt
44. rerum nostro amori displicentium; Orate, inquit
Christus Dominus, pro persequentibus & cal-
L. Ren. lamnantibus vos. Nihil esse pulchrius aut acceptius
cap. 124. Deo, dixit S. Agnes S. Brigittæ, quam lacrimis se
Coll. 11. diligere, & pro persequentibus orare. Quod eorum
c. 9. ab. 10. esse ait Abbas Charemon apud Cassianum, qui
ad imaginem & similitudinem Dei peruenerunt, &
177. filij Dei nuncupantur: & uisceribus Domine longan-
4. p. Chr. mitatis induuntur. Hoc affectu uoluit Christus
S. Franc. Dominus orare pro aduersariis, dilectam suam
tom. 2. seruam B. Baptistam Veranam Ord. S. Francisci:
17. c. 14. Rogate me ex corde, ut ego ei qui te afflixit parcam, &
ut eum liberem à pœnâ quam meretur. Sicut uelles li-
berari oculum tuum, uel aliud membrum, ab aliqua
pœnâ crudeli, quia proximus tuus, est oculus tuus, &
membra tua.

Tali affectu orabat Moyses pro rebellibus il-
lis Hebræis, à quibus tam multa ipse cum fratre
suo Aaron passus est. Quod ponderans S. Chry-
ostomus, admiramur, inquit, Moysen, ob id, quod
cum diceret illi Deus: Dimitte me, & nã percitus con-
teram & delebo illos, auersari non potuit eos, qui iam
torques eum auersari fuerant, sed dixit: Si quidem hoc il-
lis peccatum dimittis, dimitte: sin minus, me quoque
cum illis dele. Erat enim & amicus & imitator Dei.

178. Nequaquam autem orandus est Deus, ut te li-
beret ab iis, quibus premeris, aduersitatibus, si
tibi soli nocent & non aliis, & si Dei beneficio
sentis in te vires ad eas æquo animo ferendas.
ca. 112. Cum S. Ludouicus, postea Episcopus Tolosa-
nus, obfessus cum duobus fratribus pro Patre Re-
ge Sicilia: per septennium in custodia detineretur,
eodem semper vultu hilari, liberatus à cus-
todiâ, asseruit, nunquam se rogasse Deum
carcere liberari, præter semel, hac tamen cautio-
ne, si esset salutare.

Erga nos, dum rebus amori proprio displicentibus exagitamur, tria seruanda sunt:

179. Primò, Non cadamus animo, sed in generositate animi persistamus tempore aduersitatum.

Si rectè sapias, & in veritate aspicias, inquit Thomas de Kempis, nunquã debes propter aduersa tam deuicte contristari, sed magis gaudere & gratias agere: imò hoc vnicum reputare gaudium, quod affligens te doloribus non parco tibi. Sicut dilexit me Pater & ego vos diligo, dixi dilectis Discipulis meis: quos vti que non nisi ad gaudia temporalia, sed ad magna certamina: non ad honores, sed ad despectiones: non ad orium, sed

ad labores: non ad requiem, sed ad ferendum fructum multum in patientiâ. Imitemur Davidis generosum cor, qui, ut ait S. Basilius, Ad malorum continuam & succedaneam seriem, nihilo se habebat morosus, cum patria finibus exul vertere solum cogere; neque hoc modo, sed & cognatis ac domesticis notis opibusq; simul spoliatus, & in manum hostium traditus, ut parum absuerit, quin minutim & in frustra ab his concisus sit, ne se quidem secum dixit: Quousque tandem continua hæc & succedanea malorum series progredietur? Nihil per huiusce afflictionis diuturnam prerogatiuam fastidientior se habet, aut animo deiectionior, ut qui probè nosset, quia tribulatio patientiam operatur, patientiam probationem, probatio spem. Sic & Abraham Patriarcha, inquit S. Chryostomus, erat in POP. delectatione, multi passus tristitia. Vide, quæso: exciderat patriâ, difficilia longaq; pertulerat itinera, in alienam profectus terram, nec passum pedis habebat. Hinc rursum fames eum excipit, & migrare coegit, & rursum famem, vxoris rapina subsequitur, & mortis timor, sterilitas & bellum, pericula & insidia & demum certaminum consummatio, vniuenti & legitimi filij iugulatio tristis & irremediabilis illa. Verum tamen horum nihil eum prostrauit, sed tanquam generosus & coronâ nobilitatis at hietæ, in his singulis predicatur. Sic & B. Paulus tentationum imbres per singulos dies videns irruentes, tanquam in medio gaudens Paradiso, letabatur, & exultabat. Sicut itaque qui tali gaudet gaudio, tristitia non est obnoxius; ita qui hoc non arripuit, omnibus est expugnabilis, & idem patitur, quale si quis arma gerens putrida, qualibet vulneretur percussione. Sed non ita, vndique bene manitus, omne namque telum ingruens repellit. Nam & omnibus armis fortior est delectatio, & huiusmodi tristitiam facere potest nihil, sed omnia generosè sustinet. Id quæ facilius, si spectatâ Dei infinitâ Maiestate, omnia aduersa, tanquam res paruas reputauerit. Ideò S. Bernardus S. 43. in Cant. à Sponsa dicit, myrrha id est, amara & aspera tribulationum, dictam esse, non fascem, sed fasciculum Cant. 1. Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter vbera mea commorabitur: eò, quod leue pro amore ipsius ducat, quicquid laboris imminet & doloris. Bene fasciculus, quia non sunt condigne passionis huius temporis, ad futuram gloriam, qua reuelabitur in nobis. Id enim, inquit, quod in præsentibus est momentaneum & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloria pondus operatur in nobis. Erit ergo quandoque nobis ingens cumulus gloriæ, qui modò est fasciculus myrrhæ. An non fasciculus, cuius iugum suauis est & onus leue? Non quia leue in se, nec enim leuis passionis asperitas, mortis amaritudo, sed leuis tamen amanti. Et ideò, & dilectum nominat, monstrans dilectionis vim, omnium amaritudinum superare molestiam.

Deinde is qui patitur erigat se Dei iudicio, concilij innocentie eius. Si Deus nobiscum, quis contra nos? Atqui, inquit S. Gregorius Nazianzenus, plerisque secus videtur, inquit. Quid me à meo interest, qui rei veritatem magis curo, imò solum curo: hoc enim vel me condemnerit, vel absoluerit, hoc miserum vel bonum

bonum reddiderit. At quid aliis videatur, nihil ad nos, quemadmodum nec alienum somnium. Non ita aliis videtur. ais. Quid verò? An is qui vertigine correpti sunt, terra fixa & stabili esse videtur? An ebrii, sobrii integrâ mente esse: an non potius in caput incedere, ac sursum deorsumq; moueri? An non quibusdam interdum hominibus, mel amarum est, nempe morbo laborantibus, maleq; affectis? At propterea res ita se habent, ut qui hoc statu sunt, arbitrantur? Quocirca, fac prius fidem, sanos eos esse, qui de nobis ita sentiunt, & tum nos admonere, ne meliorem mentem induamus: aut condemnare, nisi consilio tuo pareamus, sed in eadem sententiâ persistemus. Non ita multis videtur? At Deo ita. Imò non video: sed perspicuus atque manifestus sum ei, qui omnia, prius quàm orientur, nouit, qui corda nostra sigillatim fingit, qui omnia opera nostra, omnes motus & cogitationes, ex quibus res à nobis geruntur, intelligit, quem nihil eorum, que sunt, latet, nec latere potest; qui aliter res nostras intuetur, atque mortales solent: (Homo enim videt in faciem, Deus autem intuetur cor. Audisti Scripturam hoc dicentem, & fidem adhibe) Cuius iudicium cordatis hominibus plaris faciendum, magisq; curandum est, quàm omnium aliorum in vnum coactorum.

180. Secundo, propter aduersitates non desultamus à benè cæptis, sed in eis strenuè pergamus. 2. 2. q. 136. Patientia namque firmitas, inquit S. Thomas, in eo a. 4. ad 2. posita est, ut propter tristitias, qua ab aliis inferuntur, quantacunque sint, homo non recedat à bono virtutis. Seneca hac in re nos vult imitari solem, à suâ luce & cursu non desistentem ob impedimenta nebularum. Solis, inquit, vis & lux integra est, etiam inter opposita: & quamuis aliquid interiaceat, quod nos prohibeat eius aspectu, in opere est, cursu suo fertur. Quoties inter nebula luxit, non est sereno minor, nec tardior quidem, quoniam multum interest, virtutem aliquid obsteret tantum, an impediat. Eodem modo opposita, virtuti nil detrahunt: non est minor, nec minus surgit. Nobis forsitan non æquè apparet, ac nitet. Sibi eadem est, & more Solis obscuri, in occulto vim suam exercet. Hoc itaque aduersus virtutem possunt calamitates, & damna, quod aduersus solem potest nebula. Abbas Theodorus apud Cassianum aliâ pulchrâ similitudine hoc ipsum commendat: Mens viri iusti, non debet esse similis cere, vel alterius cuiusquam materie mollioris, qua semper characteri signantium cedens, pro eius formâ atque imagine figuratur, quamque in se tam diu retinet, donec alio rursus superimpresso signaculo reformetur, atque ita fiet, ut nunquam in suâ qualitate persistens, ad formam eorum que imprimuntur semper conuertatur, atque transcat: quin potius, debet velut quoddam adamantinum esse signatorium (id est sigillum) ut inuolabilem mens nostra figuram sui semper custodiens charactere, vniuersa que incurrerint sibi ad qualitatem sui status, signet atque transformet, ipsa verò insigniri nullis incurribus possit.

disc. & per. in. con. c. 18. col. 3. Quod tanto magis curandum est, quia, ut ait B. Laurentius Iustinianus, Perfecte charitatis argumentum notissimum est, in aduersis fiduciam non amittere, & virtutes vniuersimodè semper operari, atque

sub Dei disciplina, eodem animo, eodemq; vultu persistere. Negligentibus hoc impossibile videtur, amanti- bus nihil.

Terro, efficiamur meliores dum displicentia proprio amori toleramus. Sic David, inquit S. Basilius, Ereptus ex morte, sibi veluti terminos vitæ prescribit, suamq; ipsius animam instruit, ac informat, ad exactiorem viuendi formulam. Tribulationes enim sunt veluti aratra, quæ quò magis terram scindunt, & hoc atque illuc inuertunt, aptiorem & fecundiorum reddunt. Ideò S. Chrysostomus, eos qui persequantur bonos, appellat, bonorum agricolos. Sanctus autem Augustinus, aduersitates torculari similes esse ait, in quo, fructuosa pressura est: vna dum in torculari calcatur, premitur: iniuria videtur fieri vna, sed ista iniuria sterilit non est: imò si nulla iniuria accideret, sterilis maneret. Quicumque ergo pressuram patiuntur, attendant psalmum illum, in quo David se conculcatum ait ab inimicis, & à multis bellantibus contra eum. Sicut autem vna compressa in torculari, vitiorum est Domino suo, & succo suo ac liquore expresso, exhilarat bibentes, & ad meliorem statum accedit, quàm dum sine illâ læsione penderet de vite; ita nos oportet reddi meliores, & Ecclesiæ vitiores, ac Deum vitâ sanctiore per aduersitates acquisitâ magis exhilarantes. Hanc utilitatem adferunt res displicentes amori proprio, tolerata æquo animo. Vnde cum P. Hieronymus Natalis à S. P. N. Ignatio petisset, Quenam esset compendiosissima ad perfectionem via, respondit: Si multa aduersa, magnaq; pro Christi amore patiatur. Pete hanc gratiam à Deo. Nam cum Dominus hoc tribuit, multum tribuit; hoc enim vno beneficio, multa magnaque eius continentur beneficia. Simili modo verus S. Ignatii filius, P. Balthasar Aluarez, omnia pœnalia & aduersa dicebat esse instar velocitum postarum, quibus ingentia spatia brevissimo tempore percurruntur, ad assequendam perfectionem: quam in hoc cursu peregrinationis nostræ, in hac vitâ quaerere debemus. Et in literis ad quandam personam afflictam scribit: Cui Deus oculos aperit, ad discernendum quantum bonum in ipso habeat, etiam aperit, ut eodem lumine videat, quantum valeant & assumari debeant omnia pœnalia & aduersa: & agnoscit, ea esse instar velocitum postarum, quibus ingentia spatia, que inter animas & ipsum interiacent, velocissimè percurruntur: & eum, qui dicit ea esse impedimenta ac progressum retardare, iniuriâ afficere Diuinam providentiam. Si quis enim proficere cupit, eique placere quem merito debet plus quàm se ipsum amare, etiam illas occasiones merito desiderabit, in quibus ei placere possit. Quæ occasiones cum sint illi euentus, quos cæcus mundus infelicitates, infortunia, & onera appellat, ea ipse talia non indicabit, sed Dei studia & fauores in se reputabit, & quidem eò maiores, quod illa grauiora erunt. Et ita præclarum solatium tribulatis dedit Deus Pater, per S. Catharinam Senensem, cui hoc dixit: Omnes mundi peruersi persecutores, non valent aduersa patientissimè toleranti, virtuti-

181.

in Pl. 33.

182.

h. 4. ad

pop.

in Pl. 55.

183.

in Off.

cap. 18.

184.

Rib. lib. 5.

cap. 10.

Vit. c. 51.

S. 1.

Vit. c. 51.

pag. 38.

S. de

Ambros.

in Pl.

18.

c. 1.

c. 1. Dial.

fia.

virtutem anime tollere, sed omnes eorum persecutiones, experientiam virtutum operantur. & ipsarum augmentum, qua prius, ex affectu dilectionis mea, concepta fuerunt. Perfectionem autem consistit in virtutibus valde auctis. Quod autem his modis nos geramus tempore aduersitatum, duo inter alia profunt. Primum, vt iuxta consilium S. Ambrosij supra allatum, & S. Basilij, quislibet se prepararet, cum ab alio, tum ab ipsis etiam suis domesticis se tentandum, idque quoad vixerit. Secundo, ante, vel tempore aduersitatum, rerum aliquarum pia consideratione se corroboret & excitet, ad ferenda æquo animo omnia, qua proprio amori displicent. In duobus, inquit S. Ambrosius, est animi excellentia, vt primum animus tuus bonis exercitatus cogitationibus, mundo corde, quod verum & honestum est videas, atque id quod honestum est, solum bonum iudicet. Deinde nullis perturbetur occupationibus, nullis cupiditatibus fluctet. Deinde vt iudicium tuum stabilis ratione confirmes, & qua iudicaueris letia, tanquam nihil profutura contemnas. Et si quid acciderit aduersi, idque graue & acerbum putetur, ita feras, vt nihil præter naturam accidisse putes. Ad hæc autem omnia, per Dei gratiæ auxilia acquirenda, valde proderunt, seriæ considerationes rerum sequenti capite adferendarum.

CAPVT SEXTVM.

De incitamentis ad ferenda æquo animo ea, qua nostro amori proprio displicent.

186. **Q**UOD B. Catharina Bononiensis suis Noctibus præscripsit, in tractatu quodam ei diuinitus inspirato, hoc omnibus vitæ spiritualis amatoribus congruit: omnes enim, vt ita dicam, quamdiu viuimus, sumus Nouitij Dei, à quo instruiuntur & excoluntur ad perfectionem. Nouitia, inquit, posita sunt ad probationem, vt ex plumbo euadant purissimum aurum, hoc est, ex sensibilibus & mundanis, euadant spirituales & caelestes. Et hoc facit Dominus noster Deus, volens illas ducere per illam viam, per quam iuit filius eius, vii scimus; qui à puero suæ natiuitatis, vsque ad mortem semper iuit per viam crucis. Sed cum nostro amori proprio, crux omnis valde molesta sit, vt ei reddatur vel omnino grata & accepta, vel saltem minus molesta, quod eam amplectatur patienter, libenter, & ardentem, vt ait S. Bernardus; vel vt loquitur S. Basilius, cum exultatione: adferam aliqua incitamenta, qua fusiis explicauit in Opusculo de modis ferendæ Crucis Christi. Et quidem loquendo in genere, locum habet hic prudens responsum S. Ludouici Episcopi Tolosani Ordinis Minorum, qui cum pro suo Patre Rege Siciliae obfes datus esset, & coniectus in carcerem, aliquando rogatus, quis posset illi in tot aduersis, tanta esse æquabilitas, idem vultus, eadem frons, tum ille aduersa, inquit, amicis Dei plus conducunt quam

prospera: tunc Deo subditi sumus, quando aduersis irgemur: Secunde res, mentem extollunt, atque efficiunt, vt Deum non cogites, non merearis. Fortuna enim, vt ignarus medicus cecos eos plerumque efficit, quos complebitur: & quem nimium fouet, stultum facit. Atque idem infelix ille, in quem nil triste incurrit: hic aut sibi ignotus (vt qui nunquam sui periculum fecerit) aut Deo inuisus, quem præterit velut ignauum ad conflictum. Aduersi aliquid eueniat oportet, quod probet virum. Sed magni animi proprium est, placidum esse & tranquilum, tristitia quæque supernæ despiciere; humanosq; casus virtute inferiores; putare calamitates mortaliū, subingum mittere; proprium est magni viri. Sed videamus incitamenta in particulari.

Primum incitamentum

188. **E**st, status vitæ præsentis communis omnibus. Nunquam sentire aliquam turbationem, nec aliquam pati cordis aut corporis molestiam, non est præsentis temporis, inquit Thomas de Kempis, sed status æternæ quietis. Certaminum est arena, ait S. Chrysostomus, præsentis vitæ, porro in certaminibus nemo potest frui requie. In valle miseriarum positi sumus, inquit B. Laurentius Iustinianus, vbi ed magis flendum est, quod minus flemus. In hoc exilio nequamquam Deus hominem eiciet de Paradiso, vt hic aliam faceret paradysum, sed vt operaretur in sudore. Vniuersum vitæ nostra tempus, quadam est vigilia solemnitate æternæ. Vigilia vtiq; non est tempus deliciarum sed fetus. Et vt in alio loco dicit S. Chrysostomus, Præsentia, certamen quoddam sunt, & labores, & stadium: futura verò, perennia, corona, & brauia. Sicut ergo athletæ in theatro & in sudore & puluere & aestu multo, & laboribus & ærumnis pugnandum est, ita & iustum hic multa sustinere oportet, & ferre omnia viriliter, siquidem præclaras illis recepturus est coronas. Non igitur oportet, inquit idem alibi, ob ea qua accidunt, obstupescere. Nam vbique tentationes iis, qui vigilantes, & attentis sunt, adherent: siue à domesticis, siue ab alienis: propterea Paulus etiam, cum ingentem numerum periculorum illis cerneret imminere, ac vereretur, ne qui discipuli inde turbarentur; in hæc verba scribebat: Misit ad vos Timotheum, vt nemo moueatur in tribulationibus istis: ipsi enim scitis, quod in hoc positi sumus. Quorum hic sensus est: Hæc est vitæ nostra, hæc Apostolica conuersationis est conditio, vt ferendis malis innumeris sit obnoxia. In hoc enim positi sumus, inquit, quid est, in hoc positi sumus? quemadmodum res venales in hoc sunt expositæ, vt vendantur, sic & Apostolica vitæ, vt conuictis incessatur, vt mala patiantur, & nunquam respiret, vt nullas inducias nanciscatur. Porro qui vigilantes & attentis sunt, non modo nihil inde capiunt detrimenti, sed amplius inde lucrantur. Nauigamus, inquit S. Augustinus, per quoddam stagnum, & ventus, & procella non desunt, tentationibus quotidianis huius seculi propè completur nostrum nauigium. Sed nominatim, persecutiones linguarum & censurarum, sunt huius vitæ tam pro- Athan. lumnis

Hb. 2. de imit. c. 25. num. 3. c. 3. de Lazaro. lig. vit. tr. de cont. cap. 3. S. de resu. Lad eos qui scandalizati sunt c. 20. i. Theff. 5. 1. Expof. 2. in Pl. 2. 5. ep. 54. 2d Athan.